

розкриває змістовну сутність курсу на базі теоретичного та практичного матеріалу.

## **МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЗАЦІЇ**

*Канова Л.П., доц., к.п.н,  
Житомирський військовий інститут імені С.П. Корольова,  
Житомир, Україна  
ludok\_maslak@yahoo.com*

Вища військова освіта в Україні перебуває під впливом загальноосвітніх тенденцій, пов'язаних з глобалізацією та екологізацією, зростанням обсягу інформації та науково-технічного знання, диверсифікацією потреб держави у висококваліфікованих фахівцях, які спроможні ефективно виконувати службові обов'язки за посадовим призначенням в умовах мирного, воєнного часу та в особливий період.

Теоретичні та методологічні аспекти військової освіти, проблеми її модернізації, екологізації та якості підготовки військових фахівців, впровадження в освітній процес інноваційних педагогічних технологій та сучасних методів навчання розглядаються у дослідженнях науковців педагогів і психологів вищої військової школи (Ю. Бараш, А. Вітченко, С. Домбровська, Л.Канова, М. Нецадим, В. Осьодло, С. Полторак, Ю. Приходько, А. Ромін, І. Руснак, В. Садковий, С. Салкуцан, В. Свистун, В. Телелим, Р. Тимошенко, В. Ягупов та ін.) [1].

Звернемо увагу, що екологічна освіта та виховання, враховуючи фізіологічні особливості розвитку людини, починаються вже на початковому етапі навчання. Шляхом залучення до різних форм навчання, викладач вищого навчального закладу має сприяти формуванню екологічної культури військовослужбовців, виховати любов до навколишнього світу. Наприклад, опановуючи англійську мову, курсант вчиться оцінювати і моделювати екологічні ситуації у несприятливому військовому середовищі.

Стосовно модернізації та екологізації національної освітньої галузі в умовах сучасних глобалізаційних процесів, то, на нашу думку, заслуговують на увагу наукові праці доктора педагогічних наук, професора О. А. Дубасенюк. У контексті розвитку сучасного педагогічного знання авторка виділяє такі актуальні аспекти модернізації освіти, що характеризуються парадигмальною спрямованістю, а саме: парадигма діалогу культур; міждисциплінарна парадигма; парадигма цілісності; рефлексивна парадигма педагогічної діяльності; ноосферна парадигма; парадигма інноваційного розвитку. Серед наведених основних концептуальних настанов, притаманних даному етапу розвитку науки, культури, найбільший інтерес викликає представлена

ноосферна парадигма, що розкриває сутність і зміст переходу освіти до таких принципів: ноосферно-природовідповідних (біоадекватних); екологізації (звернення до природних способів сприйняття інформації); системності (опора на системні дослідження); гармонізації (використання технологій і методик цілісного сприйняття світу і мислення, занурення тих, хто навчаються, у гармонію світу); гуманізації (перехід від технократичної до соціокультурної моделі освіти); інструментальності (здатність використовувати знання, вміння та навички у всіх сферах життя); особистісно орієнтованої освіти, випереджальної освіти; економічності освіти (побудова і проведення технологій і методик, які не перевищують необхідних соціальних витрат та приводять до економії часу, сил, засобів, фінансів); потенційної інтелектуальної безпеки (виходить із надр цілісної, здорової людини та базується на природовідповідності, самоорганізації інформації, інваріантності, коли робота з природними символами є потенційно безпечною) [2]. Тобто освіта у контексті глобалізаційних тенденцій і сучасних викликів має професійніше готувати людину до життя в інформаційному суспільстві, суспільстві знань та інновацій.

За оцінками світових експертів, оприлюднених Forbes, BBC, Trade Schools Colleges, та експертів дослідницької групи «Digitale Transformation» науково-дослідного інституту майбутніх трудових відносин (м. Бонн), найбільш затребуваними будуть фахівці, які можуть проєктувати, впроваджувати нову техніку і технології з урахуванням викликів майбутнього, а також професії, пов'язані із забезпеченням життя та здоров'я людини: технології майбутнього: архітектор територій; фахівець з робототехніки; інженер-проєктувальник різного профілю; фахівець з 3Ддруку; розробник, диспетчер безпілотних апаратів; космогеолог; ІТ-технології і дані: проєктувальних «розумного середовища», «розумних будівель»; програміст; аналітик даних; фахівець, аналітик з кібербезпеки; розробник технологій блокчейн; розробник віртуальної, доповненої реальності; фахівець з цифрового контенту; цифровий лінгвіст; екологізація виробництва та життя: екоаналітик у будівництві; фахівець з альтернативної (сонячної, вітрової тощо) енергетики; біоетик; ресайклінг-дизайнер; фахівці з «сіті-фермерства»; здоров'я людини: біоетик; біоінженер; біоінформатик; біофармаколог; телехірург, ІТ-лікар; медична сестра; фізіотерапевт; нейропсихолог [3]. Водночас професії, пов'язані із забезпеченням здоров'я, навчанням, наданням індивідуальних послуг, творчістю, залишаються актуальними, оскільки не можуть бути заміщені автоматизованими системами навіть із використанням штучного інтелекту.

### **Перелік посилань:**

1. І.Олександр Васильєв, Олег Заболотний. Модернізація системи військової освіти України та формування загального обрисів офіцера майбутнього: реалії і перспективи. Режим доступу: <http://znpvo.nuou.org.ua/article/view/176937>
2. Дубасенюк О. Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія Модернізація системи освіти в Україні в умовах сучасних глобалізаційних

процесів: монографія / за ред. Василя Кременя, Тадеуша Левовицького, Віктора Огнев'юка, Світлани Сисоєвої. К. : ТОВ “Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС”, 2013. С. 253–262

3. Стратегія розвитку вищої освіти. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.

## **ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ ЯК ОСНОВА СУЧАСНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЕКОЛОГІВ**

*Кобзиста О.П., к.б.н., доц.,  
Національний транспортний університет,  
Київ, Україна  
kobzysta@ukr.net*

Глобальні зміни в біосфері викликані посиленням техногенного впливу людини на природні системи. Звідси, виникають питання щодо покращення політики держави, направлені на стабілізацію екологічної ситуації, в число пріоритетних проблем сучасності. Одним із важливих компонентів вирішення поставлених питань є підготовка фахівців, які здатні вирішувати екологічні задачі різного масштабу. Саме тому, екологічна освіта – це необхідна складова концепції сталого розвитку суспільства.

Однією з передумов для реалізації принципів сталого розвитку є створення ефективної системи освіти, що передбачає рівнозначний розвиток екологічної і соціально-економічної складових, і що репрезентує нову комплексну систему освіти. Проте, ініціатива безперечно, належить екологічній освіті. Відповідно до «Концепції екологічної освіти України» (2001), основними принципами державної політики у галузі екологічної освіти є розповсюдження на всі верстви населення неперервного процесу екологічного навчання. Важливою ланкою системи вищої освіти є її екологізація, що охоплює усі рівні вищої освіти.

Професія «еколог» інтегрує в себе сукупність знань з гуманітарних, природничих наук, загальнопрофесійних і спеціальних дисциплін. Сьогодні бути екологом, означає володіти знаннями про закономірності функціонування біосфери, екосистем, реакціях організму на фактори середовища, можливостях технічних і організаційних методів зниження антропогенного впливу. Концепція екологічної освіти розглядає екологію як самостійну науку, яка об'єднує інтереси багатьох наук і галузей виробничої діяльності.

У Національному транспортному університеті професійну підготовку студентів здійснює випускова кафедра екології та безпеки життєдіяльності. Однією із задач підготовки фахівців є гармонізація в навчальному процесі всіх основних напрямів сучасної екології. Поряд з біологічними розділами в